

ECOLOGISCH ONDERZOEK HOOFDSTRAAT 27 RODERWOLDE

Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving

EcoMilieu
Ecologisch onderzoek en advies

Rapport EM161214

In opdracht van

ruimtelijke ordening & bouw
RooBeekAdvies

COLOFON

Titel: Ecologisch onderzoek Hoofdstraat 27 Roderwolde

Subtitel: Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving

Projectcode: EM161214

Datum: 13 januari 2017

Auteur: Ing. R. Gerritsen

Veldonderzoek: Ing. R. Gerritsen

Opdrachtgever: Roobeek Advies, Nautilusstraat 7b, 7821 AG, Emmen

© EcoMilieu ecologisch onderzoek en advies.

Kötterskamp 21, 7688 RL, Daarle
Tel: (0546)697237, e-mail: info@ecomilieu.nl

EcoMilieu is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoMilieu; opdrachtgever vrijwaart EcoMilieu voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding:

Gerritsen, R. (2017). Ecologisch onderzoek Hoofdstraat 27 Roderwolde; Oriëntatie in het kader van de natuurwetgeving. Rapport EM161214. EcoMilieu ecologisch onderzoek en advies, Daarle.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Onderzoeksdoel en -vragen	1
1.3	Leeswijzer	1
2	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	2
2.1	Algemene opzet en werkwijze.....	2
3	PLANLOCATIE EN INGEPEN.....	4
3.1	Planlocatie	4
3.2	Beschrijving ingrepen	4
4	NATUURWAARDENONDERZOEK.....	6
4.1	Veldbezoek	6
4.2	Flora.....	6
4.3	Grondgebonden Zoogdieren	6
4.4	Vleermuizen.....	7
4.5	Vogels.....	8
4.6	Amfibieën, reptielen en vissen	8
4.7	Dagvlinders, libellen en overige ongewervelde.....	8
5	EFFECTENTOETSING SOORTBESCHERMING.....	9
5.1	Mogelijk optredende effecten	9
5.2	Kwalificerende N2000 Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten	10
5.3	Flora, dagvlinders, libellen, overige ongewervelde en reptielen	12
5.4	Grondgebonden Zoogdieren en amfibieën	12
5.5	Vleermuizen.....	13
5.6	Vogels.....	14
5.7	Vissen	14
6	EFFECTENTOETSING GEBIEDSBESCHERMING	15
6.1	Effectentoetsing N2000 Wnb	15
6.2	Effectentoetsing NNN beleid.....	15
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
7.1	Conclusies Soortbescherming	16
7.2	Conclusies Gebiedsbescherming	17
7.3	Mitigatieplan grote modderkruiper en broedvogels.....	17
	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	19
	BIJLAGE I: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED	22
	BIJLAGE III: BESLUIT N2000 LEEKSTERMEERGEBIED	24

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van dhr. M. Beek namens Roobeek Advies, heeft EcoMilieu een ecologische oriëntatie Wet natuurbescherming uitgevoerd inzake de onderbouwing voor ruimtelijke planvorming op locatie Hoofdstraat 27 te Roderwolde, provincie Drenthe.

De Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland beleid (NNN) verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten, wezenlijke kenmerken en waarden of instandhoudingsdoelen. Het plangebied ligt niet in het Drentse deel van het NNN, Natuurnetwerk Drenthe genaamd (NND), en ligt op ruim 100 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied (N2000). In het onderhavig rapport wordt een oriëntatie uitgevoerd aan gebieds- en soortbescherming in het kader van de Wnb en het NNN beleid.

1.2 Onderzoeksdoel en -vragen

In deze paragraaf wordt de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. Het doel is middels ecologisch onderzoek na te gaan of de geplande ingrepen negatieve effecten (kunnen) hebben op (potentieel) aanwezige beschermde plant- en diersoorten, wezenlijke kenmerken en waarden of instandhoudingsdoelen. Concreet komen uit de doelstelling de volgende onderzoeksvragen naar voren, die middels deze oriëntatie worden beantwoordt:

- Welke beschermde plant- en diersoorten komen (potentieel) voor in of direct rond het plangebied?
- Wat zijn de effecten van de geplande ingrepen op deze beschermde soorten?
- Wat zijn de effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen van beschermde N2000 en NNN gebieden en kunnen (significant) negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen van deze beschermde gebieden al dan niet met zekerheid worden uitgesloten?
- Zijn de mogelijke negatieve effecten van de geplande ingrepen een overtreding van de Wnb en kunnen mogelijk negatieve effecten worden voorkomen middels mitigerende of compenserende maatregelen?

1.3 Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit onderzoek, het uitvoeren van ecologisch onderzoek in het kader van soort- en gebiedsbescherming, tot stand is gekomen en werd de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethodiek besproken. In hoofdstuk 3 volgt een algemene beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ingrepen. In hoofdstuk 4 wordt aan de hand van bronnenonderzoek, een veldbezoek en expert judgement de (potentiële) aan- of afwezigheid van beschermde soorten onderbouwd. In hoofdstuk 5 volgt de synthese van de resultaten en wordt een effectentoetsing uitgevoerd op beschermde soorten in het kader van de Wnb. In hoofdstuk 6 volgt een effectentoetsing op de gebiedsbescherming Wnb. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen met eventuele mitigerende maatregelen en wordt de eventuele noodzaak aangegeven tot vervolgonderzoek. Hierna volgen de geraadpleegde bronnen en bijlagen met een foto impressie van het plangebied en het N2000 aanwijzingsbesluit.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 Algemene opzet en werkwijze

Dit natuurwaardenonderzoek betreft een inschatting van de (potentiële) aanwezigheid van en mogelijke nadelige effecten op beschermde soorten planten en dieren, wezenlijke kenmerken en waarden en instandhoudingsdoelen in het kader van de natuurwetgeving. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt van het (potentieel) voorkomen van (functies van) beschermde flora en fauna en Habitattypen in en rond het plangebied. Op basis van beschreven ingrepen is een inschatting gemaakt van te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten, soortfuncties en gebieden. De mogelijk negatieve effecten zijn getoetst aan de Wnb en het NNN beleid.

Tot slot wordt geadviseerd over de noodzaak tot het nemen van mitigerende (verzachtende of inpassings-) of compenserende maatregelen, dan wel de noodzaak tot het nemen van vervolgonderzoek.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn verspreidingsgegevens van internetmedia en diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie geraadpleegde bronnen).

Oriënterend terreinbezoek

Het plangebied is op 16 december 2016 bezocht. Tijdens het veldbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten, o.a. zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Expert judgement

Tijdens dit natuurwaardenonderzoek is expert judgement toegepast om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende beschermde soorten te beoordelen.

Gebruikte onderzoeksinstrumenten

Bij dit onderzoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- verrekijker;
- digitale fotocamera.

Het ecologisch onderzoek om tot beantwoording te komen van de onderzoeksvragen is uitgevoerd middels volgend schematisch overzicht (figuur 1).

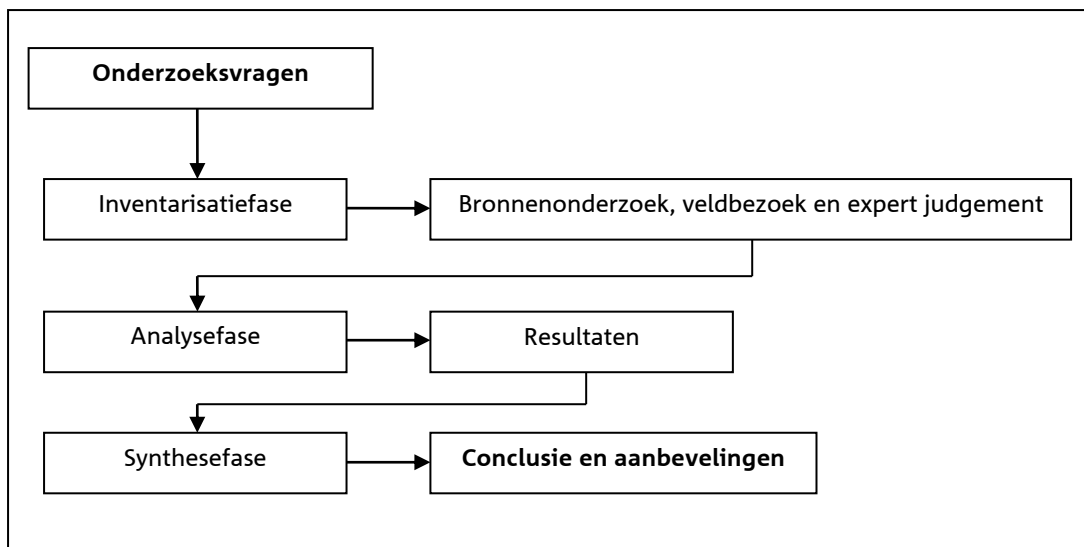

Fig. 1: Schematische weergave onderzoeksmethodiek.

3 PLANLOCATIE EN INGREPEN

3.1 Planlocatie

Het plangebied ligt in het oostelijk deel van Roderwolde aan de Hoofstraat 27. Het onderzoeksgebied betreft een weide met een deel opgehoogde grond en snoeiafval omgeven door weilanden, de Schipsloot, de Hoofdstraat en een sloot en greppel (figuur 2, 3, 4 en foto-impressie bijlage I).

3.2 Beschrijving ingrepen

Gepland staat de grond bouwrijp te maken ten aanzien van de bouw van een woonhuis met schuren. Er kan op dit moment nog niet uitgesloten worden dat er geheid wordt ten bate van de funderingen. Er wordt uitsluitend tijdens daglicht gewerkt. In figuur 2 wordt globaal de situering van het plangebied (rode arcering) in de regio weergegeven. In figuur 3 wordt de globale begrenzing van de onderzoekslocatie met een rode arcering weergegeven. In figuur 4 wordt de situering van het plangebied (rode arcering) ten opzichte van omliggende N2000 gebieden (gele arcering) weergegeven.

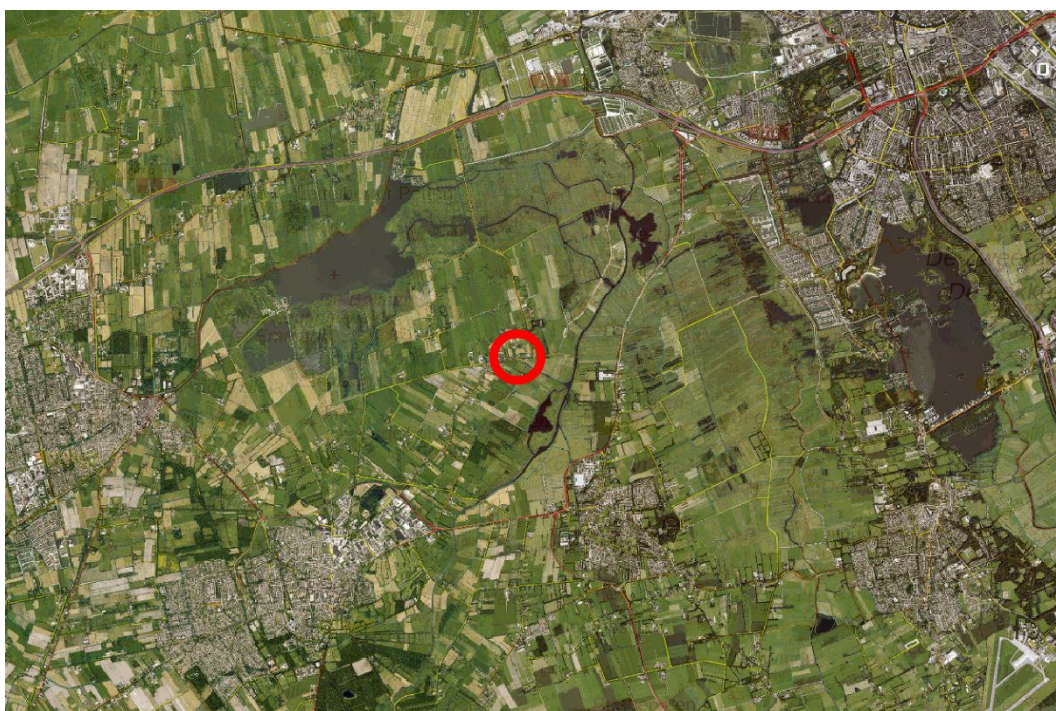

Fig. 2: Globale situering plangebied versus regio (kaartbron: PDok).

Fig. 3: Globale begrenzing plangebied / onderzoekslocatie (kaartbron: PDok).

Fig. 3: Globale situering plangebied versus omliggende N2000 gebieden (kaartbron: PDok).

4 NATUURWAARDENONDERZOEK

In dit hoofdstuk zijn de (potentiële) aan- of afwezigheid van de onderzochte plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied onderbouwd. De relevante soorten zijn nader toegelicht.

4.1 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek, is voor zover mogelijk een inventarisatie uitgevoerd van de beschermde soorten binnen de Wnb, met de nadruk op de niet vrijgestelde beschermde soorten. In onderstaande tabel zijn de tijdstippen en de waarnemingscondities van het uitgevoerde veldbezoek weergegeven.

Tabel 1: Waarnemingscondities veldbezoek

Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
16 december 2016	09:00	11:00	Wind ZO 1B, bewolking 4/8, droog, 3 °C

4.2 Flora

In betreffende onderzoekslocatie zijn de volgende biotopen (CBS, 2005) aangetroffen:

- 411: Grasland en Hooiland.
- 453: Mest en Composthop.

Ondanks dat de onderzoeksdatum niet geheel representatief is voor onderzoek naar plantensoorten, is toch een goed beeld verkregen van de te verwachten soorten in het plangebied. In en rond de onderzoekslocatie zijn met name algemene nitrofiële plantensoorten aangetroffen en te verwachten, die voorkomen in bemeste weilanden. Ontheffingsplichtige plantensoorten binnen de Wnb zijn niet aangetroffen in het plangebied tijdens het veldonderzoek en deze worden gezien de aangetroffen soortensamenstelling en de terreingesteldheid ook niet verwacht.

4.3 Grondgebonden Zoogdieren

In het plangebied en directe omgeving zijn een aantal vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, zoals huisspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis, bruine rat, egel en haas. In en rond het onderzoeksgebied zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van (vaste rust- of verblijfplaatsen) van beschermde soorten zoogdieren, zoals steenmarter, eekhoorn, waterspitsmuis, noordse woelmuis, otter of wolf. Verwacht wordt dat de steenmarter incidenteel wel gebruik kan maken van het plangebied en directe omgeving als foerageergebied. Overige beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden gezien de terreingesteldheid en verspreidingsgegevens niet verwacht.

4.4 Vleermuizen

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in boomholten, huizen, kelders etc. In en rond het onderzoeksgebied zijn geen holten of spleten aangetroffen die geschikt kunnen zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. In Tabel 2 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies (potentieel) voorkomen in het plangebied.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde ruimtelijke structuren voor oriëntatie en via deze verbindungselementen van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken en weer terug. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bv. rijen woningen, watergangen, rijen bomen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Gezien het ontbreken van doorlopende lijnvormige elementen in het plangebied, speelt het plangebied geen rol als oriëntatiepunt tijdens verplaatsingen. De doorlopende lijnvormige elementen als de naastgelegen Schipsloot en Hoofdstraat kunnen voor vleermuizen in potentie wel dienst doen als oriëntatiepunt tijdens verplaatsingen.

Potentieel foerageergebied

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen, bij lantaarnpalen of boven open terreinen of water. Verwacht wordt dat het plangebied, gezien de terreingesteldheid (kaal grasland), enigzins wel deel uitmaakt van foerageroutes, -gebieden van vleermuizen (tabel 2).

Tabel 2: De potentieel voorkomende vleermuizen en aanwezige functies in het plangebied.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageroute
Watervleermuis						x
Meervleermuis						x
Rosse vleermuis						x
Laatvlieger						x
Gewone dwergvleermuis						x
Ruige dwergvleermuis						x
Gewone grootoorvleermuis						x
X = potentieel aanwezig						

4.5 Vogels

Aangezien dit natuurwaardenonderzoek een quickscan betreft, is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen ,rust- en verblijfplaatsen) van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen in of rond het onderzoeksgebied en deze worden gezien de terreingesteldheid ook niet verwacht.

Gezien de terreingesteldheid, worden in het plangebied verder alleen functies van algemene broedvogels verwacht. Op en direct rond het plangebied aangetroffen en te verwachten broedvogels zijn algemene broedvogels van graslanden en omgeving zoals graspieper, zwartkop, roodborstje, fitis, tjiftjaf etc.

4.6 Amfibieën, reptielen en vissen

Vanwege de terreingesteldheid van het plangebied en ligging van het plangebied ten opzichte van de Schipsloot en omliggende sloot en greppel, kunnen incidenteel foeragerende exemplaren van de bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker worden verwacht. Gezien de terreingesteldheid en verspreidingsgegevens worden geen beschermde soorten amfibieën, reptielen of vissen verwacht in het plangebied. Tijdens het veldbezoek, zijn geen amfibieën, reptielen of vissen aangetroffen in het plangebied.

De grote modderkruiper komt gezien de verspreidingsgegevens van Rapon wijdverspreid voor in watergangen in de omgeving van het plangebied.

4.7 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelde

In het plangebied zijn geen beschermde soorten dagvlinders, libellen en overige ongewervelde aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid en ligging worden in het plangebied geen beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht.

5 EFFECTENTOETSING SOORTBESCHERMING

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten van de ingrepen is een toetsing aan de soortbescherming Wnb uitgevoerd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt voor welke (potentieel) aanwezige beschermde soorten mogelijk negatieve effecten optreden door de geplande ingrepen en of hiervoor aanvullend onderzoek, mitigerende dan wel compenserende maatregelen, of een ontheffing in het kader van de Wnb vereist is.

5.1 Mogelijk optredende effecten

De geplande ingrepen (§3.2) kunnen potentieel overtreding van de onderstaande verbodsbepalingen van de Wnb inhouden.

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatsrichtlijn:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

5.2 Kwalificerende N2000 Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten

Het N2000 Leekstermeergebied (fig. 3) ligt meest noordelijk van het plangebied. Het dichtstbijzijnde deel ligt op ruim 100 meter afstand ten noordoosten van het plangebied. Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. Met behulp van de effectenindicator van het Ministerie van EZ, kan een oriëntatie worden uitgevoerd naar potentiële (significante) negatieve effecten op kwalificerende soorten door bepaalde activiteiten. De effectenindicator geeft informatie over de meest voorkomende storingsfactoren en de gevoeligheid hiervoor van de aangewezen beschermde Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten. In figuur 4 zijn de resultaten van de effectenindicator en daarmee de potentiële optredende storingsfactoren voor het Natura2000 Leekstermeergebied opgenomen ten aanzien van de activiteit woningbouw.

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de eventuele effecten die de geplande ruimtelijke ingrepen kunnen hebben op de kwalificerende Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten van het N2000 Leekstermeergebied.

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Brandgans (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Smient (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	■

■	zeer gevoelig
■	gevoelig
■	niet gevoelig
☒	n.v.t.
...	onbekend

Fig. 4: Potentieel optredende storingsfactoren op beschermde plant- en diersoorten Natura2000 Leekstermeergebied door activiteit woningbouw (bron: www.synbiosys.alterra.nl).

Effectenbeoordeling potentiële storingsfactoren N2000 Leekstermeer

Vanwege de aard van de ingrepen en de ligging / terreingesteldheid van het plangebied kunnen op voorhand een aantal van de door de storingsindicator opgesomde storingsfactoren worden uitgesloten.

Oppervlakteverlies (1) en versnippering (2)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Hierdoor treedt vanwege de geplande woningbouw geen oppervlakteverlies of versnippering op. Deze aspecten worden derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Verontreiniging (7)

Verontreiniging heeft meestal betrekking op afstroming van water ('run-off') met daarin bijvoorbeeld zware metalen, organische stoffen of strooizout. Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Door de geplande woningbouw komen geen verhoogde concentraties gebieds-/ecosysteem vreemde stoffen vrij. Er wordt gewerkt volgens de reguliere wettelijke normen, waardoor effecten als gevolg van verontreiniging op kwalificerende Habitat- of Vogelrichtlijnsoorten daarom niet aan de orde zijn. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Verdroging (8)

Door de woningbouw treedt geen verandering op in lokale en regionale kweldruk aangezien het grondwaterpeil onveranderd blijft ten opzichte van de huidige situatie. Er zijn geen veranderingen in de (grond)waterhuishouding. Negatieve effecten op kwalificerende Habitat- of Vogelrichtlijnsoorten als gevolg van verdroging zijn daardoor uit te sluiten. Dit aspect wordt derhalve niet verder in deze effectenbeoordeling meegenomen.

Volgens de effectenindicator is de kwalificerende zeggekorfslak alleen gevoelig voor storingsfactor 1, 2, 7 en 8. Deze storingsfactoren zijn geheel uit gesloten, waardoor deze soort niet verder in deze effectenbeoordeling wordt meegenomen.

De zone tussen het plangebied en de delen van het Natura2000 gebied bedraagt ruim 100 meter. Aangewezen niet-broedvogelsoorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn brandgans, kolgans en smient. Aangewezen broedvogelsoorten zijn kwartelkoning, porseleinhoen en rietzanger. In de onderhavige situatie kunnen eventuele schadelijke effecten veroorzaakt worden door:

- verstoring door geluid;
- verstoring door licht;
- verstroing door trilling;
- optische verstoring;
- verstoring door mechanische effecten.

Verstoring door licht (14) en optische verstoring (16)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een beschermd N2000 gebied. Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. De kwalificerende soorten komen, gezien de verspreidingsgegevens, voor in het N2000 gebied en foeragerend op omliggende weiden en akkers of in sloten en vaarten. Er wordt niet in de donkere uren gewerkt waardoor verstoring door licht uitgesloten is. Optische verstoring wordt gezien de situering van het plangebied ten opzichte van het N2000 gebied en lokale aard van de ingrepen, tevens uitgesloten.

Verstoring door geluid (13), trilling (15) en mechanische effecten (17)

Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de kwalificerende Vogelrichtlijnsoorten niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn in het plangebied. Tijdens de aanlegfase kunnen eventuele heiwerkzaamheden impuls geluidsemissies veroorzaken. Het is op dit moment onbekend of tijdens de aanlegwerkzaamheden geheid gaat worden. Indien dit wel plaats gaat vinden kunnen luide geluiden als gevolg van heien enigszins verstorend werken op:

- **Kwalificerende broedvogelsoorten**
De kwalificerende broedvogels kwartelkoning, porseleinhoen en rietzanger hebben broedterritoria binnen en langs de N2000 begrenzing, noordelijk en verder oostelijk van het plangebied. De kwartelkoning kan nog vrij laat in het broedseizoen met broeden bezig zijn, waardoor in deze als broedseizoen de periode van 15 maart t/m 15 juli aangehouden dient te worden. Tijdens de bouwfase kan verstoring van kwalificerende broedvogels worden voorkomen door eventuele heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Worden eventuele heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd, dan kunnen negatieve effecten op kwalificerende broedvogels worden uitgesloten.
- **Kwalificerende niet-broedvogelsoorten**
Voor de niet broedvogelsoorten brandgans, kolgans en smient geldt dat deze overdag, op het moment dat de werkzaamheden plaatsvinden, in kleinere aantallen aanwezig zijn in het N2000 gebied dan 's nachts. De vogels foerageren overdag in omliggende polders en in noordelijk gelegen aangewezen ganzenfoerageergebieden. Aan het eind van de middag vliegen ze veelal tegen schermer, het gebied weer in voor de overnachting. Als gevolg van eventuele heiwerkzaamheden kan enigszins geluidsverstoring van deze vogelsoorten plaats vinden, als ze op korte afstand van het plangebied foerageren. De kwalificerende niet-broedvogelsoorten zijn echter niet gebonden aan een nestplaats en hebben daardoor voldoende mogelijkheden om bij tijdelijke verstoring uit te wijken naar andere rustige delen van hun foerageergebied. Er is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar, zoals onder andere de aangewezen ganzenfoerageergebieden ten noorden van Roderwolde en de groningse ganzenfoerageergebieden noordelijk van het N2000 Leekstermeergebied. Hierdoor wordt niet verwacht dat tijdelijke en lokale geluid-, trillingverstoring en verstoring door mechanische effecten vanwege eventuele heiwerkzaamheden van wezenlijke invloed zijn op de staat van instandhouding van de kwalificerende niet-broedvogelsoorten.

Als eventuele heiwerkzaamheden overdag worden uitgevoerd, wordt niet verwacht dat de geplande ingrepen van wezenlijke invloed zijn op de staat van instandhouding van kwalificerende Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten N2000 gebied Leekstermeergebied of via externe werking van wezenlijke invloed zijn op foeragerende kwalificerende niet-broedvogelsoorten. Derhalve wordt het onwaarschijnlijk geacht dat de geplande ingrepen leiden tot negatieve effecten op kwalificerende Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten.

Cumulatieve effecten

Voor zover bekend, is ten aanzien van de geplande woningbouw geen sprake van cumulatieve effecten.

5.3 Flora, dagvlinders, libellen, overige ongewervelde en reptielen

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen in het plangebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Negatieve effecten op soorten uit deze soortgroepen, door de geplande ingrepen, zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De ingrepen houden voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Wnb in.

5.4 Grondgebonden Zoogdieren en amfibieën

Door de ingrepen gaan mogelijk foerageer- en verblijfplaatsen van algemene zoogdieren en amfibieën verloren. Voor algemene zoogdieren en amfibieën geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verboden zoals opgenomen in artikel 3.10 Wnb. De ingrepen houden voor deze soorten dan ook geen overtreding van de Wnb in.

Steenmarter

Het plangebied kan incidenteel gebruikt worden als foerageergebied door de steenmarter. Gezien de hoeveelheid alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied worden door de geplande ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de foerageermogelijkheden van deze soort. De ingrepen houden voor deze soort dan ook geen overtreding van de Wnb in.

5.5 Vleermuizen

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het onderzoeksgebied geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen of te verwachten zijn. Vliegroutes worden niet in het onderzoeksgebied verwacht gezien het ontbreken van doorlopende lijnvormige structuren. Buiten het plangebied worden vliegroutes potentieel geacht over de Schipsloot en langs de Hoofdstraat.

Het plangebied wordt potentieel gebruikt door vleermuizen als foerageerroute of -gebied. Gezien de hoeveelheid alternatieve foerageerroutes en -gebieden in de directe omgeving van het plangebied worden door de ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de foerageermogelijkheden en -routes van deze soortgroep.

Potentiële vliegroutes

Er wordt niet in de schermer of donkere avond- / ochtenduren gewerkt, waardoor er geen negatieve effecten zijn op mogelijk aanwezige vliegroutes boven de Schipsloot en langs de boomkronen in de Hoofdstraat.

In Tabel 3 is weergegeven op welke in het onderzoeksgebied potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn. De geplande ingrepen houden voor deze soortgroep dan ook geen overtreding van de Wnb in.

Tabel 3: De potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties in het plangebied en mogelijke negatieve effecten.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageerroute
Watervleermuis						X
Meervleermuis						X
Rosse vleermuis						X
Laatvlieger						X
Gewone dwergvleermuis						X
Ruige dwergvleermuis						X
Gewone grootoorvleermuis						X
X = potentieel aanwezig						
						Negatief effect niet te verwachten
						Negatief effect niet uitgesloten

5.6 Vogels

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden, mits kan worden aangetoond dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden.

Jaarrond beschermde vogels

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat in het plangebied geen vaste rust- of verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn aangetroffen of worden verwacht. De geplande ingrepen houden daarmee voor deze soortgroep geen overtreding van de Wnb in.

5.7 Vissen

Uit de resultaten van het natuurwaardenonderzoek blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroep in het plangebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten. De grote modderkruiper komt wijdverspreid voor in de sloten en vaarten in de omgeving van het plangebied, zoals in de Onlanden, Schipsloot, Peizerdiep en wateren in het N2000 Leeekstermeergebied.

Grote modderkruiper

De beschermde grote modderkruiper komt gezien de verspreidingsgegevens van Ravon wijdverspreid voor in de omgeving van het plangebied. Tijdens de bouwfase wordt mogelijk geheid ten aanzien van de funderingen. Vissen kunnen schade ondervinden van verstoring door geluids, trilling of mechanische effecten. Dit speelt met name wanneer het gaat om harde impulsgeluiden zoals veroorzaakt door heiwerkzaamheden. Dergelijke geluiden kunnen ernstige fysiologische schade veroorzaken bij vissen, zoals gasontwikkeling in de ogen en bloedvaten, scheuren in de zwemblaas en beschadiging van de gehoororganen (Opzeeland *et al*, 2007).

Er vindt door de geplande ingrepen geen afname plaats van de kwaliteit van het leefgebied. De verstoring van de soort tijdens de eventuele heiwerkzaamheden kan een tijdelijk negatief effect veroorzaken. In hoofdstuk 7 zijn mitigerende maatregelen opgenomen ten aanzien van de grote modderkruiper rondom het plangebied. Worden deze mitigerende maatregelen strikt in acht genomen, is de verstoring tijdelijk en op beperkte schaal aanwezig en zijn de geplande ingrepen niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de wijdverspreid aanwezige grote modderkruiper. De ingrepen houden daarmee voor deze soort dan ook geen overtreding van de Wnb in.

6 EFFECTENTOETSING GEBIEDSBESCHERMING

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten van de ingrepen is een toetsing aan het NNN beleid en de gebiedsbescherming Wnb uitgevoerd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingrepen mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde N2000 en NNN gebieden, en of hiervoor een passende beoordeling, danwel een vergunning in het kader van de Wnb vereist is.

6.1 Effectentoetsing N2000 Wnb

In een oriënterende toetsing aan de gebiedsbescherming Wnb dient na gegaan te worden of het optreden van (significante) negatieve effecten op aangewezen Habitattypen door activiteiten en ontwikkelingen in of nabij N2000 gebieden al dan niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten, de zogeheten 'externe werking'.

Het N2000 Leekstermeergebied (fig. 3) ligt meest noordelijk van het plangebied. Het dichtstbijzijnde deel ligt op ruim 100 meter afstand ten noordoosten van het plangebied. Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. In het aanwijzingsbesluit zijn geen Habitattypen opgenomen voor het N2000 Leekstermeergebied, waardoor negatieve effecten op Habitattypen uitgesloten wordt.

6.2 Effectentoetsing NNN beleid

Het NND is een netwerk van natuur- en groen-blauwe landschapselementen, waaronder de Ecologische Hoofstructuur, met een speciale natuurkwaliteit. Het beschermingsregime van het NND is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden': er geldt het 'nee, tenzij'-regime. Nieuwe plannen, projecten, of handelingen zijn niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Uitgangspunt hierbij is dat nadelige effecten op de natuur worden verzacht (mitigatie) of de te verliezen natuur op een andere plek wordt vervangen (compensatie). Hierbij wordt het compensatiebeginsel gehanteerd.

Om te bepalen in welke mate effecten op de NND kunnen optreden door ingrepen, moet eerst in beeld worden gebracht wat de wezenlijke kenmerken en waarden van het plangebied zijn. De wezenlijke kenmerken en waarden van de NND in de provincie Drenthe hebben betrekking op de actuele en potentiële waarden gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied. Deze zijn beschreven in de natuurdoelen. De natuurdoelen zijn globaal vastgelegd op de natuurbeheertypenkaart en de ambitiekaart natuurbeheertypen (Provincie Drenthe, 2016).

Het plangebied ligt niet binnen de NND begrenzing. Het NND ligt op een afstand van ca. 27 meter van het plangebied. Er is geen afname van areaal en er wordt niet binnen de NND begrenzing gewerkt, waardoor er geen toetsing plaats dient te vinden aan het NND beleid.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Gepland staat de bouw van een woning met schuur op locatie Hoofdstraat 27 te Roderwolde, provincie Drenthe. Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Drenthe en ligt op ruim 100 meter afstand van het Natura2000 Leekstermeergebied. In onderhavig rapport heeft een toetsing plaats gevonden aan de soort- en gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming en aanvullend op het Natuurnetwerk Nederland beleid.

7.1 Conclusies Soortbescherming

Uit de effectentoetsing Soortbescherming Wet natuurbescherming wordt geconcludeerd dat bij uitvoering van de geplande ingrepen negatieve effecten te verwachten zijn op:

- Grote modderkruiper.
- Broedvogels.

Er worden door de geplande ingrepen geen negatieve effecten verwacht op de overige beschermde soorten of aanwezige functies.

Grote Modderkruiper

De beschermde grote modderkruiper komt gezien de verspreidingsgegevens van Ravon wijdverspreid voor in de omgeving van het plangebied. Tijdens de bouwfase wordt mogelijk geheid ten aanzien van de funderingen. Er vindt door de geplande ingrepen geen afname plaats van de kwaliteit van het leefgebied. De verstoring van de soort tijdens de eventuele heiwerkzaamheden kan een tijdelijk negatief effect veroorzaken. In paragraaf 7.3 zijn mitigerende maatregelen opgenomen ten aanzien van de grote modderkruiper rondom het plangebied. Worden deze mitigerende maatregelen strikt in acht genomen, is de verstoring tijdelijk en op beperkte schaal aanwezig en zijn de geplande ingrepen niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de wijdverspreid aanwezige grote modderkruiper. De ingrepen houden daarmee voor deze soort dan ook geen overtreding van de Wnb in.

Broedvogels

Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient ten alle tijde te worden voorkomen. De kwalificerende Natura 2000 Vogelrichtlijnsoorten kwartelkoning, porseleinhoen en rietzanger hebben het broedgebied binnen en langs de N2000 begrenzing, noordelijk en oostelijk van het plangebied. De kwartelkoning kan nog vrij laat in het broedseizoen met broeden bezig zijn, waardoor in deze als broedseizoen de periode van 15 maart t/m 15 juli aangehouden dient te worden. Worden eventuele heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd, dan kunnen negatieve effecten op kwalificerende broedvogels uitgesloten worden. In paragraaf 7.3 staat weergegeven in welke maanden de werkzaamheden geen verstoring veroorzaken op broedvogels.

Zorgplicht

Voor de Nederlandse soort- en gebiedsbescherming gelden tevens de algemene beschermingsmaatregelen van Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde

Vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Indien de planning het toelaat, kan schade aan de algemene vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden geminimaliseerd door werkzaamheden zoveel als mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode van februari t/m augustus. De minst schadelijke periode is de vorstvrije periode in september t/m november.

7.2 Conclusies Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming Wet natuurbescherming

Het N2000 Leekstermeergebied (fig. 3) ligt meest noordelijk van het plangebied. Het dichtstbijzijnde deel ligt op ruim 100 meter afstand ten noordoosten van het plangebied. Het N2000 aanwijzingsbesluit is weergegeven in bijlage II. In het aanwijzingsbesluit zijn geen Habitattypen opgenomen voor het N2000 Leekstermeergebied, waardoor negatieve effecten op Habitattypen uitgesloten wordt. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is dan ook niet aan de orde.

Natuurnetwerk Nederland beleid

Het plangebied ligt niet binnen de NND begrenzing. Het NND ligt op een afstand van ca. 27 meter van het plangebied. Er is geen afname van areaal en er wordt niet binnen de NND begrenzing gewerkt, waardoor er geen toetsing plaats dient te vinden aan het NND beleid.

7.3 Mitigatieplan grote modderkruiper en broedvogels

De kwetsbare perioden van de grote modderkruiper zijn de voortplantingsperiode en de winterrustperiode. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van april tot en met augustus. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van november tot en met maart. Vooral kritisch zijn de momenten dat de luchttemperatuur onder het vriespunt ligt of als er ijs aanwezig is in de watergang. In de zomerperiode zijn de perioden dat de watertemperatuur boven de 18 graden Celsius komen kritisch. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden.

Voor broedvogels geldt dat de heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels dient te worden uitgevoerd

In tabel 4 zijn de geschikte perioden opgenomen voor uitvoering van heiwerkzaamheden met inachtneming van de strikte mitigerende maatregelen uit tabel 5.

Tabel 4: Geschikte perioden voor uitvoeren van heiwerkzaamheden met inachtneming van de voorwaarden uit tabel 5.

Soortgroep	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Grote modderkruiper												
Broedvogels												

	A- Negatief effect uitgesloten
	B- Negatief effect alleen uit te sluiten onder voorwaarden tabel 5
	C- Uitvoering is overtreding verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming

Tabel 5: Mitigerende maatregelen die strikt nageleefd dienen te worden om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Soort(groep)	Mitigerende maatregel
Grote modderkruiper	▪ Ten aanzien van de funderingswerkzaamheden kan het beste worden gekozen voor geluidsarm boren in de plaats van heien. ▪ Eventuele heiwerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in de meest gunstige maanden september en oktober, of wanneer dit gezien de planning niet mogelijk is, in de winterrustperiode van november t/m 15 maart, wanneer het langere tijd niet vriest en het water in omliggende sloten en Schipsloot geen ijslaag heeft en mits de watertemperatuur in omliggende sloten nog niet de 18 graden Celsius hebben bereikt (tabel 4). ▪ Wordt er geheid dienen er geluids en trilling mitigerende maatregelen te worden genomen. Versturende geluidemissies door heien dienen te worden gereduceerd door de volgende maatregelen te treffen: ➤ gedempt heien, dus gebruik van een geluidgedempt hydraulisch blok (door middle van een geluiddempende adapter en muts); ➤ gebruik van een geluiddempende balg bij het (uit)heien van vibropalen; ➤ gebruik van trillingsarme schroefpalen (voor geluid onder de grond); ➤ gebruik van geluidgedempte generatoren;
Broedvogels	▪ De heiwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen van vogels te worden uitgevoerd (tabel 4).

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Opzeeland, I. *et al*, 2007. Herrie onder water: Vissen en geluidsoverlast. De Levende Natuur, jaargang 108, nummer 2.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill, 2011. Vleermuizen, alle soorten vleermuizen van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur i.s.m. Zoogdiervereniging.
- Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970t/m 2010. Uitgeverij Profiel Bedum.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap; Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV/ Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Krijgsveld, K.L., *et al*, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels: Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Vogelbescherming Nederland.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 2003. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV, 2004. Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Opzeeland, I. *et al*, 2007. Herrie onder water: Vissen en geluidsoverlast. De Levende Natuur, jaargang 108, nummer 2.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Grote modderkruiper 2.0.
- Sierdsema, H., 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Sparreboom (red.), 1981. De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg.
- Twisk, P. *et al*, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV Uitgeverij en Zoogdiervereniging.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht.

Websites:

SOVON (www.sovon.nl)
 Telmee (www.telmee.nl)
 RAVON, Reptielen Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl)
 Rijkswaterstaat (www.rijkswaterstaat.nl)
 Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED

Planlocatie, zicht in westelijke richting

Planlocatie, zicht in zuidwestelijke richting

Planlocatie, zicht in zuidelijke richting

Planlocatie, zicht in zuidoostelijke richting

BIJLAGE III: BESLUIT N2000 LEEKSTERMEERGEBIED

Programmadirectie Natura 2000 | PDN/2010-019 | 019 Leekstermeergebied

Natura 2000-gebied Leekstermeergebied

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

Het besluit tot aanwijzing van het gebied Leekstermeergebied als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 24 maart 2000 (N/2000/306; Stcrt. 2000, nr. 65) en gewijzigd bij besluit van 25 april 2003 (N/2002/1462; Stcrt. 2003, nr. 95) wordt als volgt gewijzigd:

- a. de begrenzing van het aangewezen gebied wordt op de in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van dit besluit beschreven wijze gewijzigd;
- b. de Nota van toelichting met uitzondering van de paragrafen 3.2, 4.1, 4.2 en 4.3 wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van dit besluit;
- c. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A045 Brandgans (*Branta leucopsis*)
A119 Porseleinhoen (*Porzana porzana*)
A122 Kwartelkoning (*Crex crex*)
- d. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A041 Kolgans (*Anser albifrons*)
A050 Smient (*Anas penelope*)
A295 Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)
- e. de kaart voor zover van toepassing op het in de aanhef genoemde besluit wordt ingetrokken.

Artikel 2

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart die integraal deel uitmaken van dit besluit.
2. De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Leekstermeergebied**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.
3. De instandhoudingsdoelstelling, bedoeld in het tweede lid, heeft mede betrekking op de instandhouding van de volgende soort, anders dan vereist ingevolge de in artikel 1 genoemde Richtlijn:
H1016 Zeggekorfslak (*Vertigo moulinsiana*)
Dit betreft een soort opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206). Prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid.

Artikel 3

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
w.g. dr. Henk Bleker

